

DECIZIE

19 octombrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul: Iulia Sîrcu

Judecătorii : Tamara Chișca-Doneva, Ion Druță,
Nicolae Craiu, Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de către Societatea pe acțiuni „Moldasig”,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Igor Bologa
împotriva Societății pe acțiuni „Moldasig”, intervenientul accesoriu Roman
Abașchin cu privire la repararea prejudiciului material și încasarea cheltuielilor de
judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 19 aprilie 2016, prin care a
fost admis apelul declarat de către Igor Bologa, casată hotărîrea Judecătoriei
Centru, mun. Chișinău din 30 decembrie 2015 și emisă o nouă hotărîre de admitere
a acțiunii,

c o n s t a t ă :

La 04 iunie 2013, Igor Bologa a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Societății pe acțiuni „Moldasig”, intervenientul accesoriu Roman
Abașchin cu privire la repararea prejudiciului material și încasarea cheltuielilor de
judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 03 noiembrie 2012, în
rezultatul accidentului rutier, produs în mun. Chișinău, str. Docuceaev, a fost
deteriorat autoturismul „Toyota Avensis”, număr de înmatriculare C PV 875, care-i
aparține cu drept de proprietate.

Conform deciziei agentului constatator din 03 noiembrie 2012, vinovat de
producerea accidentului rutier a fost recunoscut șoferul autoturismului „Audi A6”
număr de înmatriculare C OG 030 - Abașchin Roman, care a încălcat prevederile
art. 59, alin. (2) RCR RM.

Avînd în vedere că Abașchin Roman deținea un contract de asigurare
obligatorie de răspundere civilă încheiat cu CA „Moldasig” SA, s-a adresat cu
cerere către această companie în vederea achitării despăgubirii de asigurare,
prezentînd setul de acte necesare în acest sens, iar CA „Moldasig” SA a deschis
dosarul de daune nr. D/RCA/12 - 1880 și a întocmit procesul verbal de constatare a
pagubei materiale.

La data de 09 noiembrie 2012 a fost întocmit actul nr. 1364/11 A de examinare a mijlocului de transport deteriorat, reprezentantul CA „Moldasig” SA fiind invitat prin telegramă să participe la examinarea automobilului, însă acesta nu s-a prezentat.

Ca urmare, a fost întocmit actul de examinare al mijlocului de transport auto și raportul de evaluare a pagubei, experții concluzionând că pentru recondiționarea automobilului de model „Toyota Avensis”, număr de înmatriculare C PV 875 este necesară suma de 79280,84 lei.

La 05 martie 2013 s-a adresat către CA „Moldasig” SA, solicitând achitarea despăgubirilor de asigurare, ținând cont de raportul de evaluare a pagubei nr. 1364/11 A din 09 noiembrie 2012, care este parte componentă a actului de examinare a mijlocului de transport auto nr. 1364/11 A din 09 noiembrie 2012.

Cu toate acestea, CA „Moldasig” SA a acceptat să-i achite doar suma de 47858,98 lei, motiv pentru care a fost nevoit să se adreseze în instanța de judecată pentru recuperarea integrală a prejudiciului cauzat, prin încasarea diferenței de 31421,86 lei.

De asemenea, reclamantul a invocat că în legătură cu examinarea acestui litigiu a suportat cheltuieli de judecată legate de plata taxei de stat în mărime de 942,66 lei și cheltuieli de asistență juridică în mărime de 4000 lei.

Prin urmare, solicită Igor Bologa încasarea de la CA „Moldasig” SA a sumei de 31421,86 lei în vederea reparării prejudiciului material, 942,66 lei taxa de stat precum și 4000 lei cheltuieli de asistență juridică.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 30 decembrie 2015, acțiunea lui Igor Bologa a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

La 13 ianuarie 2016 Igor Bologa a depus cerere de apel nemotivată, iar ulterior a depus apel motivat împotriva hotărârii primei instanțe, cerînd admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 19 aprilie 2016 a fost admis apelul declarat de către Igor Bologa, casată hotărârea primei instanțe și emisă o nouă hotărâre prin care a fost încasat de la SA „Moldasig” în beneficiul lui Igor Bologa despăgubirea de asigurare în sumă de 31421,86 lei și cheltuieli de judecată în sumă de 5649,66 lei, iar în total suma de 37071, 52 lei.

Nefiind de acord cu soluția instanței de apel, la 21 iunie 2016, SA „Moldasig” a declarat recurs, împotriva deciziei instanței de apel, cerînd admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a indicat că, instanța de apel a interpretat eronat prevederile Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă nr. 414 din 09 septembrie 2007.

Menționează că diferența de sumă pe care o solicită reclamantul este neîntemeiată, deoarece în acest caz reclamantul trebuie să prezinte factura fiscală la ce stație a fost reparat automobilul.

În expertiza efectuată de SRL „Exauto Plus” SRL a fost inclus și adaosul comercial, iar acesta constituie 30%. Iar calculele prezentate de SA „Moldasig SA sunt efectuate în conformitate cu deducerea prețurilor medii pe piața Republicii Moldova.

Indică că automobilul de model „Toyota Avensis” cu nr. de înmatriculare C PV 857 a fost reparat, iar diferența despăgubirii de asigurare nu poate fi efectuată în baza Raportului de evaluare nr. 1354 din 09 noiembrie 2012, ci exclusiv în baza documentelor confirmative specificate la art. 21 alin. (3) al Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414 din 22 decembrie 2006. Pe când, în cadrul examinării pricinii intimatul Igor Bologa a recunoscut că a reparat mijlocul de transport la suma de 3000 euro ceea ce se încadrează în despăgubirea de asigurare achitată.

Mai menționează că în cazul contractelor de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto, dacă persoana păgubită solicită plata despăgubirii de asigurare pînă la efectuarea reparațiilor autovehiculului, cuantumul despăgubirii de asigurare se va stabili de către un expert independent. SA „Moldasig” este subiectul ce se obligă cu sarcina de despăgubire, deține deplin dreptul de a i se aduce la cunoștință ce anume urmează să despăgubească, cum s-a stabilit cuantumul despăgubirii, cu atît mai mult că prin raportul de evaluare s-au adăugat nemotivat taxe suplimentare.

În conformitate cu art. 434 CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Din materialele pricinii rezultă că Curtea de Apel Chișinău a expediat părților decizia motivată la 19 aprilie 2016, însă la actele pricinii nu sunt probe la ce dată recurentul a recepționat decizia instanței de apel motivată.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul depus la 21 iunie 2016, a fost depus în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art.440 alin.(2) Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 28 septembrie 2016 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art.444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărîrii primei instanțe din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărîrea primei instanțe.

Pe parcursul examinării pricinii s-a stabilit că, Igor Bologa a depus cerere de chemare în judecată împotriva SA „Moldasig” prin care a solicitat repararea prejudiciului material în mărime de 31421,86 lei ceea ce constituie diferența sumei dintre despăgubirea de asigurare achitată ca urmare a survenirii cazului asigurat și prejudiciul material evaluat în baza Raportului de evaluare a pagubei nr. 1364/11A din 09 noiembrie 2012 întocmit de SRL „Exauto Plus” și încasarea cheltuielilor de judecată în sumă de 4942,66 lei.

Judecînd pricina în fond, prima instanță a ajuns la concluzia respingerii acțiunii, concluzionînd că diferența de sumă pe care o solicită reclamantul este neîntemeiată, deoarece atît Raportul de evaluare a pagubei nr. 1364/1 IA precum și

Raportul de expertiză judiciară nr. 1372 din 04 septembrie 2015 nu pot proba întinderea pagubei în sensul art. 21 alin. (3) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414 din 22 decembrie 2006.

Hotărîrea primei instanțe a fost contestată cu apel de către Igor Bologa, cerînd admiterea apelului, casarea hotărîrii primei instanțe și emiterea unei noi hotărîri de admitere a acțiunii.

Instanța de apel, examinînd temeinicia și legalitatea hotărîrii primei instanțe a admis apelul declarat de către Igor Bologa, casînd hotărîrea primei instanțe cu emiterea unei noi hotărîri de admitere integrală a acțiunii și încasare de la SA „Moldasig” în beneficiul lui Igor Bologa a despăgubirii de asigurare în sumă de 31421,86 lei și cheltuielile de judecată în sumă de 5649,66 lei, iar în total suma de 37071,52 lei.

Judecînd recursul declarat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel la emiterea deciziei a aplicat eronat normele de drept material, și prin urmare neîntemeiat a ajuns la concluzia sus-enunțată, pe cînd, în speță, prima instanță a emis o concluzie legală și întemeiată reieșind din următoarele.

Din materialele dosarului rezultă cu certitudine că la 03 noiembrie 2012 a avut loc un accident rutier cu implicarea autovehiculelor de model „Toyota Avensis” cu număr de înmatriculare C PV 875, condus de Igor Bologa și mijlocul de transport de model „Audi A6” cu număr de înmatriculare C OG 030, condus de Roman Abașchin.

S-a stabilit că vinovat de producerea accidentului rutier, a fost recunoscut șoferul mijlocului de transport de model „Audi A6” cu număr de înmatriculare C OG 030 condus de Roman Abașchin și la data accidentului rutier autovehiculul menționat dispunea de poliță de asigurare obligatorie emisă de SA „Moldasig”.

Ulterior, la 05 noiembrie 2012 a fost întocmit procesul-verbal nr. D/RCA/12-1880 de constatare și evaluare a pagubelor în temeiul căruia au fost constatate pagubele la autovehiculul „Toyota Avensis” cu numărul de înmatriculare C PV 875. Acest document a fost semnat de toate părțile cointeresate.

Conform art. 1398 alin. (1) și (3) Codul civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune. O altă persoană decît autorul prejudiciului este obligată să repare prejudiciul numai în cazurile expres prevăzute de lege.

Conform art. 16 al Legii cu privire la asigurări nr. 407 din 21 decembrie 2006, în cazul asigurării de răspundere civilă, asigurătorul se obligă să plătească o despăgubire pentru prejudiciul de care asiguratul răspunde în temeiul legii față de terțe persoane păgubite și pentru cheltuielile suportate de asigurat în proces civil.

Conform art. 19 alin. (1) lit. c) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414 din 22 decembrie 2006 prevede că, obligația de bază a asigurătorului de a încheia proces-verbal de constatare a pagubelor, respectiv SA „Moldasig” la întocmirea procesului-verbal de constatare a pagubelor nu a făcut altceva decît să execute o obligație prevăzută de lege, cu atît mai mult că divergențe între constatările

efectuate separat de către evaluator sunt identice ce cele efectuate de către SA „Moldasig”.

Conform art. 23 alin. (1) și (4) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414 din 22 decembrie 2006, despăgubirea pentru avariere sau distrugerea autovehiculului nu poate depăși nici una din următoarele valori: a) valoarea pagubei real suportate; b) diferența dintre valoarea autovehiculului de la data producerii accidentului și valoarea rămasă conform actului de reevaluare încheiat de către o unitate de specialitate; c) limita despăgubirii prevăzută de prezenta lege. Costul reparației autovehiculului se stabilește pe baza documentelor eliberate de unitatea de specialitate acceptată de părți.

Conform art. 28 alin. (3) din aceeași Lege, dacă persoana păgubită nu este de acord cu decizia asigurătorului privind cuantumul despăgubirii de asigurare, acesta plătește totuși despăgubirea în cuantumul stabilit. În acest caz, persoana păgubită are dreptul să atace decizia asigurătorului în instanță de judecată.

Astfel, instanța de recurs consideră că prima instanță just a stabilit că SA „Moldasig” a întocmit proces-verbal de constatare a pagubelor la data de 05 noiembrie 2012, în aceeași zi în care păgubitul Igor Bologna s-a și adresat cu dosar de daune și a achitat despăgubirea de asigurare de îndată ce a fost prezentată hotărârea cu privire la vinovăția asiguratului Roman Abașchin. Fiind calculată despăgubirea de asigurare în mărime de 47858,98 lei în baza deteriorărilor autovehiculului de model „Toyota Avensis” cu număr de înmatriculare C PV 875 stabilite de expertul Companiei de Asigurări.

Conform expertizei unilaterale efectuată de SRL „Exauto-Plus” la comanda lui Igor Bologna, costul recondiționării autovehiculului de model „Toyota Avensis” cu număr de înmatriculare C PV 875 constituie suma de 79280 lei.

Reieșind din situația de fapt stabilită și conform normelor de drept material enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că prima instanță temeinic și legal a concluzionat că diferența de 31421,86 lei, pe care o solicită reclamantul este neîntemeiată, deoarece în acest caz, reclamantul trebuie să prezinte factura fiscală de la stația care a reparat automobilul. În expertiza de la SRL „Exauto Plus” se include TVA și adaosul comercial, iar aceasta constituie 30%. Însă, calculele prezentate de SA „Moldasig” SA sunt efectuate în conformitate cu deducerea prețurilor medii pe piața Republicii Moldova.

Astfel, din materialele dosarului rezultă cu certitudine că, autovehiculul de model „Toyota Avensis” cu număr de înmatriculare C PV 875 a fost reparat, iar diferența despăgubirii de asigurare nu poate fi efectuată în baza Raportului de evaluare nr. 1364 din 09 noiembrie 2012, ci exclusiv în baza documentelor confirmative specificate la art. 21 alin. (3) lit. g) al Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414 din 22 decembrie 2006, care stipulează că, în dosarul de daune se includ în mod obligatoriu documentele care confirmă efectuarea reparațiilor, înlocuirea pieselor avariate și costul acestora, întocmite de către unitatea de specialitate acceptată de părți, după caz.

Or, în conformitate cu art. 122 alin. (1) CPC, circumstanțele care conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probațiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante.

Respectiv, în speță, raportul de evaluare a pagubei nr. 1364/11A, precum și Raportul de expertiză judiciară nr. 1372 din 04 septembrie 2015, nu pot proba întinderea prejudiciului cauzat, deoarece automobilul a fost recondiționat și reclamantului-recurent îi este cunoscută întinderea pagubei, însă nu a putut proba acest fapt.

Mai mult, în cazul contractelor de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto, dacă persoana păgubită solicită plata despăgubirii de asigurare pînă la efectuarea reparațiilor autovehiculului, quantumul despăgubirii de asigurare se va stabili de către un expert independent. SA „Moldasig” este subiectul ce se obligă cu sarcina de despăgubire, deține deplin dreptul de a i se aduce la cunoștință ce anume urmează să despăgubească și cum s-a stabilit quantumul despăgubirii.

În acest context, instanța de recurs reține ca greșită și contrară prevederilor normelor de drept material și procedural enunțate, concluzia instanței de apel de casare a hotărîrii primei instanțe și emitere a unei noi hotărîri de admitere a acțiunii depuse de Igor Bologna, fiind întemeiată critica recurentului în sensul că instanța de apel și-a fundamentat concluzia doar pe susținerile reclamantului-intimat, a dat o apreciere arbitrară probelor și drept rezultat a aplicat eronat normele de drept material.

În atare circumstanțe, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că, soluția primei instanțe de respingere a acțiunii depuse de Igor Bologna, este rezultatul unei interpretări corecte a normelor de drept material, cu aprecierea juridică convenită a probelor în conformitate cu art. 130 CPC și respectării prevederilor art. art. 121, 122 CPC. Instanța de apel a interpretat eronat prevederile art. 21 și 23 din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 4144 din 22 decembrie 2006, ceea ce a dus la pronunțarea unei hotărîri nelegitime și neîntemeiate.

Așadar, soluția dată de prima instanță conform normelor de drept material enunțate este legală și întemeiată, care a cercetat pertinent probele administrate la materialele pricinii și corect a soluționat litigiul dat.

Instanța de recurs mai reține că recurentul SA „Moldasig” a solicitat încasarea cheltuielilor de judecată pentru plata taxei de stat achitată la depunerea recursului în mărime de 556,07 lei.

În conformitate cu art. 94 alin. (1) Codul civil, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pîrîntului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Prin urmare, instanța de recurs consideră necesar de a încasa de la Igor Bologna în beneficiul lui SA „Modasig” cheltuielile de judecată și anume taxa de stat achitată la depunerea cererii de recurs în sumă de 471,32 lei (f.d. 167).

Astfel, din considerentele menționate și avînd în vedere faptul că, circumstanțele pricinii au fost constatate de prima instanță, însă normele de drept material au fost aplicate eronat de către instanța de apel și nu este necesară

verificarea suplimentară a cărorva dovezi, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarate de SA „Moldasig”, de a casa integral decizia instanței de apel și de a menține hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art.445 alin. (1) lit. f) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Societatea pe acțiuni „Moldasig”.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 19 aprilie 2016 și se menține hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 30 decembrie 2015, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Igor Bologa împotriva Societății pe acțiuni „Moldasig”, intervenientul accesoriu Roman Abașchin cu privire la repararea prejudiciului material și încasarea cheltuielilor de judecată.

Se încasează de la Igor Bologa în beneficiul Societății pe acțiuni „Moldasig” cheltuielile de judecată în sumă de 471,32 (patru sute șaptezeci și unu lei și treizeci și doi bani) lei

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședințe, judecătorul:

Iulia Sîrcu

Judecătorii:

Tamara Chișca-Doneva

Ion Druță

Nicolae Craiu

Iurie Bejenaru